

Ar lietuvių interjeras vis dar turi lietuviškumo? Ar kurdami stilingą europietišką interjerą Lietuvos gyventojai išlaiko ką nors, kas įprasta tik Lietuvoje? Ar mūsų interjero paveldas gali būti šiuolaikiškas? Interjero ir baldų prekybos centro „Domus galerija“ ambasadorė, „Idas“ studijos įkūrėja, interjero dizainerė Vaida Kandratavičiūtė įvardija, kas galėtų būti lietuviško interjero elementai mūsų šalies gyventojams.

Kitur – „žolė žalesnė“?

„Stebėdama savo profesinę aplinką, matydama, kokius darbus mano kolegos pateikia konkursams, beveik nepastebiu interjero sprendimų, kuriuose – kaip kultūrinis palikimas – atsispindėtų lietuviškas identitetas. Lietuviams, regis, vis dar atrodo, kad visur kitur „žolė žalesnė“. Natūralu, kad visi mes pasiduodame globalizacijos ir kosmopolitizmo tendencijoms. Pasaulis yra atviras, ypač dabar, kai galime laisvai keliauti ir semtis idėjų iš kitų šalių. Tiesa, baltų kultūros elementai, simboliai ir modifikuotas medžiagiškumas lietuvių namų interjeruose, kad ir nedrąsiai, vis dėlto atsispindi“, – sako interjero dizainerė.

Anot V. Kandratavičiūtės, ne sykį lietuviai tarsi pasako sau: jeigu šiuos dalykus vertina Vakarų Europa, tada vertinsime ir mes. Interjero dizainerė taip pat atkreipia dėmesį, kad lietuvių istoriniai interjerai dažniausiai paliekami sodyboms, vasarnamiams – namams, kurie nėra pagrindinis, o sielai atgaivinti skirtas būstas.

Namuose – visas pasaulis

Pasak salono „Retroforma“ įkūrėjos Linos Kalinauskaitės, bet kuris naujai kuriamas interjeras glaudžiai susijęs su naujomis patirtimis.

„Kelionės ir naujos patirtys stipriai formuoja namų interjerą. Kuo daugiau pasaulio įsileidžiama į namus – tuo jie drąsesni ir originalesni. Koks būtų Lietuvos tautinis stilius, jei būtume apsiriboję vien lietuviško kaimo drožiniais ar plūkta asla ir neįsileistume kitų šalių interjero detalių? Be pasaulio kultūros įtakos tai būtų tik archajiška atgyvena, nepatraukli moderniam šiuolaikiškam gyvenimo būdui“, – sako L. Kalinauskaitė.

Interjero dizainerė V. Kandratavičiūtė taip pat pastebi, kad, deja, ne viskas, kas lietuviška, tinka šiuolaikiškam miesto gyvenimui. Vis dėlto tam tikros lietuviško interjero tendencijos yra pastebimos.

„Mūsų gyvenamajai vietai būdingas interjero neutralumas, gamtos spalvos ir medžiagos: nėra aštrių medžiagų, ryškių spalvų, nėra agresijos. Pavyzdžiui, vietoje sintetikos renkiasi

medžio masyvą arba medžio lukštą. Tokie mūsų norai nesiskiria nuo naujausių šiuolaikinio interjero tendencijų. Nuo kitų šalių gyventojų labiausiai skiriamės interjero kūrimui skiriamo biudžeto suma – daugumą mūsų klientų riboja mažesnės biudžeto galimybės. Be to, lietuviai yra atsargūs, taigi ir šaknų jie ima ieškoti neskubėdami“, – pastebi „Domus galerija“ ambasadorė.

Tautinis tapatumas interjere: žingsnis po žingsnio

1. Kandratavičiūtė prisipažįsta turinti ne vieną tautišką identitetą atspindinčią interjero idėją, pamažu jomis bandoma sudominti ir užsakovą. „Ieškome analogų, ieškome natūralių pluoštinių medžiagų, kurios pritaikytos patogesniai naudojimui šiandien, pavyzdžiui, lino audiniai, šiaudai, liaudies meistrų apdirbtas masyvas ir panašiai. Eskizuojame ir kalbamės su klientais.“, – pasakoja interjero dizainerė.
2. **Kandratavičiūtė įvardija ir galimus tautinį identitetą kuriančius interjero elementus:**
3. Stilizuoti kultūriniai simboliai, raštai.
4. Medžiagiškumas, padedantis atskleisti naudojamų medžiagų natūralumą.
5. Tautiškumą atspindintys meno kūriniai.

Anot jos, natūralios, technologiškai gerai paruoštos naudojimui medžiagos yra žymiai brangesnės už sintetines ar dirbtines, ypač gaminamas trečiojo pasaulio šalyse. Lygiai taip pat brangesni yra ir sprendimai ar tik detalių panaudojimas, nes labai dažnai tai yra rankų darbo, autoriniai kūriniai, ne masinis produktas.

„Ne visi ryžtasi rinktis brangesnį sprendimą, kad ir kaip jis patiktų. Vis dėlto, nusižiūrėję į vakarietiškas tendencijas, daugelis jau žino, kas yra ir gražu, ir kokybiška. O interjero dizaineris ar architektas tik pasiūlys, kokie sprendimai geriausiai atitiktų konkrečią erdvę ir aplinką. Didelės įtakos turi netgi vaizdas už lango. Tai,

kas tinka Vilniaus senamiestyje vargiai tiks daugiabučių rajone, tačiau tai nereiškia, kad viena erdvė gera ar

bloga. Tiesiog reikia derinti visumą. Na, o tai, ar rinksimės tik segmentus, ar vien tik natūralias medžiagas, raštuotus audinius, tapetus ar sienų grafiką – tik biudžeto ir kūrybiškumo klausimas“, – sako „Domus galerijos“ ambasadorė.

Tautiniam identitetui kurti – tekstilė

Nestandartinius gaminius pagal kliento poreikius – medinius, faneruotus, minkštus baldus ir

interjero detales – kuriančios bendrovės „Medis Line“ įmonės savininkė ir architektė Kristina Patašienė prisipažįsta: sunku būtų įvardinti lietuviško interjero standartą. Ji taip pat klausia: „Kadangi nuo 1986 metų mūsų įmonė interjerus kuria Lietuvoje, tai gal jie ir yra lietuviški?“

Anot K. Patašienės, lietuviai yra smalsūs, besidomintys naujomis idėjomis žmonės. Todėl visos naujausios pasaulio tendencijos yra mielai priimamos ir Lietuvoje. Klausimas tik – ar viską leidžia finansinės galimybės ir kokios paskirties interjerų dabar daugiausia reikia.

„Dabar kaip investiciją daug lietuvių perka nekilnojamąjį turtą. Tai dažniausiai yra mažesni butai, jiems įrenginti skiriamas mažesnis biudžetas. Todėl prioritetas atiduodamas integruojamiems baldams ir minimalistinė, neutralių formų stilistika. Pagrindiniai akcentai sudedami dekoravimu tekstile – pagalvėlėmis, kilimais, užuolaidomis. Prabangiau, ilgalaiškesniais sprendimais įrenginėjami namai – naudojamos natūralios medžiagos ir tuo metu madingos spalvos“, – sako du dešimtmečius interjerus kurianti ir namus projektuojanti architektė K. Patašienė.

Atranda architektūros ir dizaino lobių

Interjero gaminių iš natūralios ekologiškos medienos gamintoja bendrovės „Step master“ projektų vadovas Vilniuje Titas Adamėnas sako, kad tautišką identitetą namams galėtų kurti laiptai, durys ir langų apdailos. Daugiau nei dvidešimt metų patirties turinti įmonė, šiuos interjerui reikšmingus elementus sėkmingai atkuria ir pagal senųjų pavyzdžius. Visgi mūsų šalies rinkoje vyrauja kitokie užsakymai – minimalistiniai, modernūs skandinaviški motyvai, kuriems būdingos tiesios linijos, šviesios spalvos, kai atsisakoma įvairių raštų ir ornamentų, tuo pačiu metu renkantis natūralias medžiagas ir šiuolaikiškus sprendimus.

„Savo gamyboje naudojame tik natūralų ąžuolo ar uosio medienos masyvą. Gaminio idėją mums neretai pateikia pats klientas. Ne vieną tokią idėją mūsų klientams pasiūlė architektūros ir dizaino kultūriniai lobiai, kuriuose atsekėme ir lietuviškas šaknis. Nors užsakymų, kai mūsų prašoma atkartoti senus durų, langų, langinių ar palangių motyvus, nėra daug, mielai imamės šių projektų“, – sako T. Adamėnas.

Nuotraukose:

1. Medis, ramios spalvos, lakoniškos formos. dizainerės Elžbietos Skunčikienės kurtas interjeras. „Domus galerija“ nuotr.
2. Natūralaus ąžuolo siena. Salono „Ąžuolo namai“ nuotr.
3. „Step master“ laiptai. Gamintojo nuotr.
4. Posėdžių salės interjeras. IDAS interjero kūrėjų Vaidos Kandratavičiūtės ir Kristinos Balaišytės vizualizacija.
5. „Linoo“ patalynė. Salono „Jaukumas“ nuotr.

